

**MINISTERE DE LA REGION DE
BRUXELLES-CAPITALE**

**MINISTERIE VAN HET BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK GEWEST**

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA
REGION DE BRUXELLES-CAPITALE
ENTAMANT LA PROCEDURE DE
CLASSEMENT COMME ENSEMBLE DE
CERTAINES PARTIES DES IMMEUBLES
SIS BOULEVARD DE SMET DE NAEYER
538, 540 A BRUXELLES

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE REGERING
HOUDENDE INSTELLING VAN DE
PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS
GEHEEL VAN BEPAALDE DELEN VAN
DE GEBOUWEN GELEGEN DE SMET DE
NAEYERLAAN 538, 540 TE BRUSSEL

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-
Capitale,

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la
conservation du patrimoine immobilier,
notamment l'article 18;

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993
inzake het behoud van het onroerend erfgoed,
inzonderheid op het artikel 18;

Vu la demande du collège des bourgmestre et
échevins de la Ville de Bruxelles, émise en
séance du 13 septembre 2001 ;

Gelet op de vraag van het college van
burgemeester en schepenen van de Stad
Brussel geformuleerd tijdens de zitting van 13
september 2001 ;

Vu l'avis de la Commission royale des
monuments et des sites émis en séance du 9
janvier 2002 ;

Gelet op het advies van de Koninklijke
Commissie voor Monumenten en
Landschappen uitgebracht tijdens haar zitting
van 9 januari 2002;

Sur la proposition du Ministre-Président du
Gouvernement de la Région de Bruxelles-
Capitale et du Secrétaire d'Etat chargé des
Monuments et des Sites,

Op de voordracht van de Minister-Voorzitter
van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en
van de Staatssecretaris belast met Monumenten
en Landschappen,

ARRETE:

BESLUIT:

Article 1er – Est entamée la procédure de
classement comme ensemble des façades
avant et arrière et des toitures des immeubles
sis boulevard de Smet de Naeyer 538, 540 à
Bruxelles, en raison de leur intérêt historique
et esthétique précisé dans l'annexe I du
présent arrêté; connu au cadastre de
Bruxelles, 16e division, section C, 5e feuille,
parcelles n° 26F17, 26G17.

Artikel 1 – Wordt ingesteld de procedure tot
bescherming als geheel van de van de voor-
en achter gevel en de bedaking van de
gebouwen gelegen de Smet de Naeyerlaan 538,
540 te Brussel, vanwege hun historische en
esthetische waarde, zoals nader bepaald in
bijlage I van dit besluit; bekend ten kadaster
te Brussel, 16de afdeling, sectie C, 5de blad,
perceel nr. 26F17, 26G17.

Art. 2 - La zone de protection relative à l'ensemble décrit dans l'article 1er comprend l'ensemble des parcelles et des voiries ainsi que les parties de parcelles et de voiries reprises dans le périmètre délimité sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Art. 2 - De vrijwaringszone met betrekking tot het in artikel 1 vermelde geheel omvat het geheel van de percelen en de wegen, alsook gedeelten van de percelen en de wegen opgenomen in de omtrek zoals afgebakend op het plan in bijlage II van dit besluit.

Art. 3 - Le ministre qui a les monuments et sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Art. 3 - De minister bevoegd voor de monumenten en landschappen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Bruxelles, le

20-06-2002

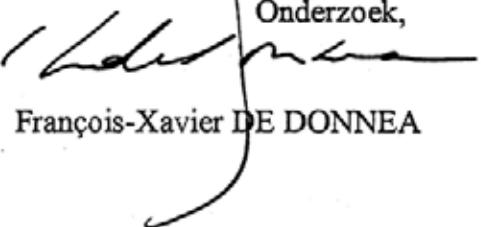
Brussel,

20-06-2002

Par le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, Door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

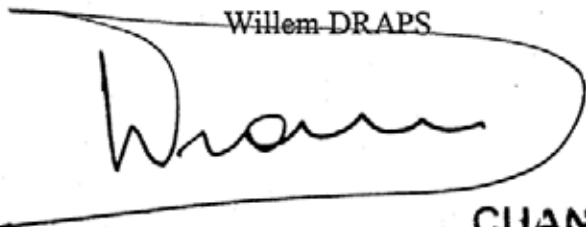
Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

François-Xavier DE DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites et du Transport rémunéré des personnes,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

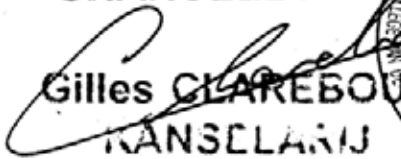

Willem DRAPS

Copie certifiée conforme

09-07-2002

Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAREBOU

KANSELARIJ

**ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE
BRUXELLES-CAPITALE ENTAMANT LA PROCEDURE DE CLASSEMENT
COMME ENSEMBLE DES IMMEUBLES SIS BOULEVARD DE SMET DE
NAEYER 538-540 A BRUXELLES**

Réf. cadastrale : Bruxelles, 16e division, section C, 5e feuille, parcelles n° 26F17, 26G17

Description sommaire :

L'architecte Brunfaut a tracé un plan en miroir pour deux maisons unifamiliales identiques, construites sur des souterrains non surélevés. Chaque maison comprend cinq niveaux : souterrains, rez-de-chaussée, un étage, un niveau de mansardes et un grenier.

Les façades de six mètres de largeur témoignent d'un grand soin dans le dessin, dans le choix et la mise en œuvre des matériaux et dans le détail de la décoration (brique blanche, éléments moulurés en pierre d'Euville, décors géométriques en sgraffites). La toiture à la Mansart est en ardoises pour le brisis et en tuiles pour le terrasson.

Très sobres, les façades arrières n'en constituent pas moins un ensemble particulièrement soigné. Le jeu des volumes se développait à l'origine sur trois plans verticaux : celui de la façade arrière, visible sur toute la largeur au niveau supérieur et uniquement au centre, à hauteur des chambres de l'étage ; un second plan au niveau des annexes principales des deux maisons, formant une élévation en U, et un troisième pour les deux petites annexes des commodités, rejetées aux extrémités de la composition.

Cet équilibre a été brisé par la modification des annexes du n°540 à l'entresol.

Intérêt présenté par les biens selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier :

Intérêt historique :

Il s'agit de deux maisons jumelles construites en 1911 par l'architecte Fernand Brunfaut pour MM Cazier (gauche) et Knepper (droite).

Fernand Brunfaut (1886-1972) fut stagiaire de E. Hellemans et V. Horta. A partir de 1930, il travailla avec son fils Maxime. Conseiller communal de Laeken en 1911, il fut échevin des travaux publics de la même commune entre 1912 et 1923. Sa carrière politique se prolongea après l'annexion de Laeken à Bruxelles-Ville et il fut élu député en 1925.

Avant la première guerre mondiale, Fernand Brunfaut construisit plusieurs immeubles au boulevard de Smet de Naeyer, parmi lesquelles sa maison personnelle. Ultérieurement, il réalisera plusieurs œuvres importantes parmi lesquelles les sièges des journaux « Vooruit » à Gand, et « Le Peuple » à Bruxelles, les extensions de l'immeuble de la Prévoyance Sociale à Bruxelles, ...

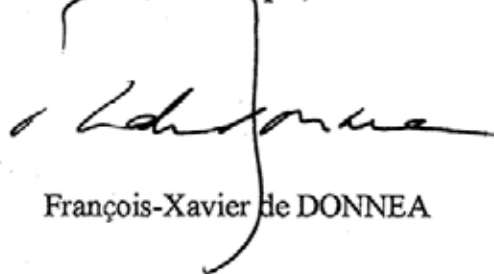
Intérêt esthétique :

Les compositions constituées de deux maisons pensées comme un ensemble étaient assez fréquentes dans les quartiers urbanisés à la fin du 19e et au début du 20e siècle. Mais beaucoup d'exemples de ce type de constructions ont été dépareillés. Le groupe constitué par ces deux maisons de Brunfaut témoigne d'une période marquée par un retour à un certain classicisme teinté de réminiscences Art Nouveau. Il constitue un bel exemple du type d'architecture bourgeoise soignée, telle qu'on la concevait avant la première guerre mondiale.

Vu pour être annexé à l'arrêté du

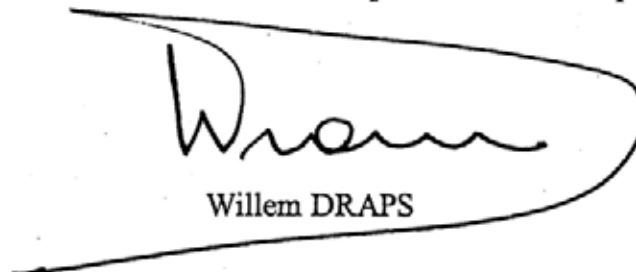
20 -06- 2002

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

François-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites et du Transport Rémunéré des personnes,

Willem DRAPS

Copie certifiée conforme

09 -07- 2002

Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAREBOUT

KANSELARIJ

**BIJLAGE I VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE
REGERING HOUDENDE INSTELLING VAN DE PROCEDURE TOT
BESCHERMING ALS GEHEEL VAN BEPAALDE DELEN VAN DE
GEBOUWEN GELEGEN DE SMET DE NAEYERLAAN 538, 540 TE BRUSSEL**

Kadastrale gegevens: Brussels, 4de afdeling, sectie C, 5de blad, perceel nr. 26F17, 26G17.

Beknorte beschrijving:

Brunfaut tekende een plan in spiegelbeeld voor twee identieke ééngezinswoningen bestemd om op niet verhoogde ondergrond te worden gebouwd. Elk huis omvat vijf niveaus: een ondergrondse verdieping, een gelijkvloerse verdieping, een bel-étage, een mansardeverdieping en een zolder.

De voorgevel, die 6 meter breed is, getuigt van een zeer zorgvuldige afwerking, zowel wat betreft de keuze van de gebruikte materialen als wat betreft de aangebrachte versiering (witte baksteen, in Euville-steen gehouwen sierlijst, geometrisch decor in sgraffito). Het mansardedak bestaat uit leisteen voor de dakknik en uit dakpannen voor het bovenschild.

De achtergevel is zeer sober ook al vormt hij een bijzonder verzorgd geheel. Het spel der volumens spreidde zich oorspronkelijk uit over drie verticale delen: dat van de achtergevel, zichtbaar over de hele breedte ter hoogte van de verdiepingen en uitsluitend in het midden, ter hoogte van de slaapkamers boven; een tweede verticaal gedeelte omvat de voornaamste aanbouw van beide huizen die samen een U-vormige opbouw vormen, en een derde gedeelte aan beide uiteinden van de compositie bestaat uit twee kleinere aanvullende aanbouwsels.

Dit evenwicht werd verstoord door de gewijzigde aanbouw op de tussenverdieping van het huis nr. 540.

Waarde van het goed volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 2, 1° van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed:

Historische waarde:

Het gaat om twee tweelinghuizen die in 1911 in opdracht van de heren Cazier (links) en Knepper (rechts) naar de plannen van architect Fernand Brunfaut werden gebouwd.

Fernand Brunfaut (1886 – 1972) werkte als stagiair bij E. Hellemans en V. Horta.

Vanaf 1930 werkte hij samen met zijn zoon Maxime. In 1911 wordt hij gemeentelijk raadslid van Laken, waar hij van 1912 tot 1923 het ambt van schepen voor openbare

werken waarneemt. Zijn politieke loopbaan duurde tot na de inlijving van de gemeente Laken door Brussel-Stad. In 1925 wordt hij tot volksvertegenwoordiger verkozen. Nog vóór de Eerste wereldoorlog bouwde Fernand Brunfaut verschillende woningen op de de Smet de Naeyerlaan waaronder zijn eigen woonhuis. Later zou hij nog belangrijke verwezenlijkingen tot stand brengen waaronder zetels van krantenuitgeverijen 'Vooruit' in Gent en 'Le Peuple' in Brussel, de bijgebouwen van de zetel van de 'Prévoyance sociale' in Brussel, ...

Esthetische waarde:

Composities bestaande uit twee huizen die samen één geheel vormen kwamen in de late 19de eeuw en vroege 20ste eeuw vrij veel voor in de verstedelijkte wijken. Helaas zijn talrijke voorbeelden van deze 'dubbelbouw' mettertijd asymmetrisch uit elkaar gegroeid. De dubbele huizengroep van de hand van Brunfaut is typisch voor deze periode waar er teruggegrepen werd naar een zeker classicisme aangevuld met Art nouveau-kenmerken. Een mooi voorbeeld van architectuur bestemd voor de goeude burgerij zoals die vóór de Eerste wereldoorlog gangbaar was.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van , 20 -06- 2002

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en Minister van Plaatselijke Besturen, Tewerkstelling, Huisvesting en Monumenten en Landschappen,

François-Xavier DE DONNEA

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Willem DRAPS

Copie certifiée conforme

09 -07- 2002

Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAREBOUT

KANSELANIS

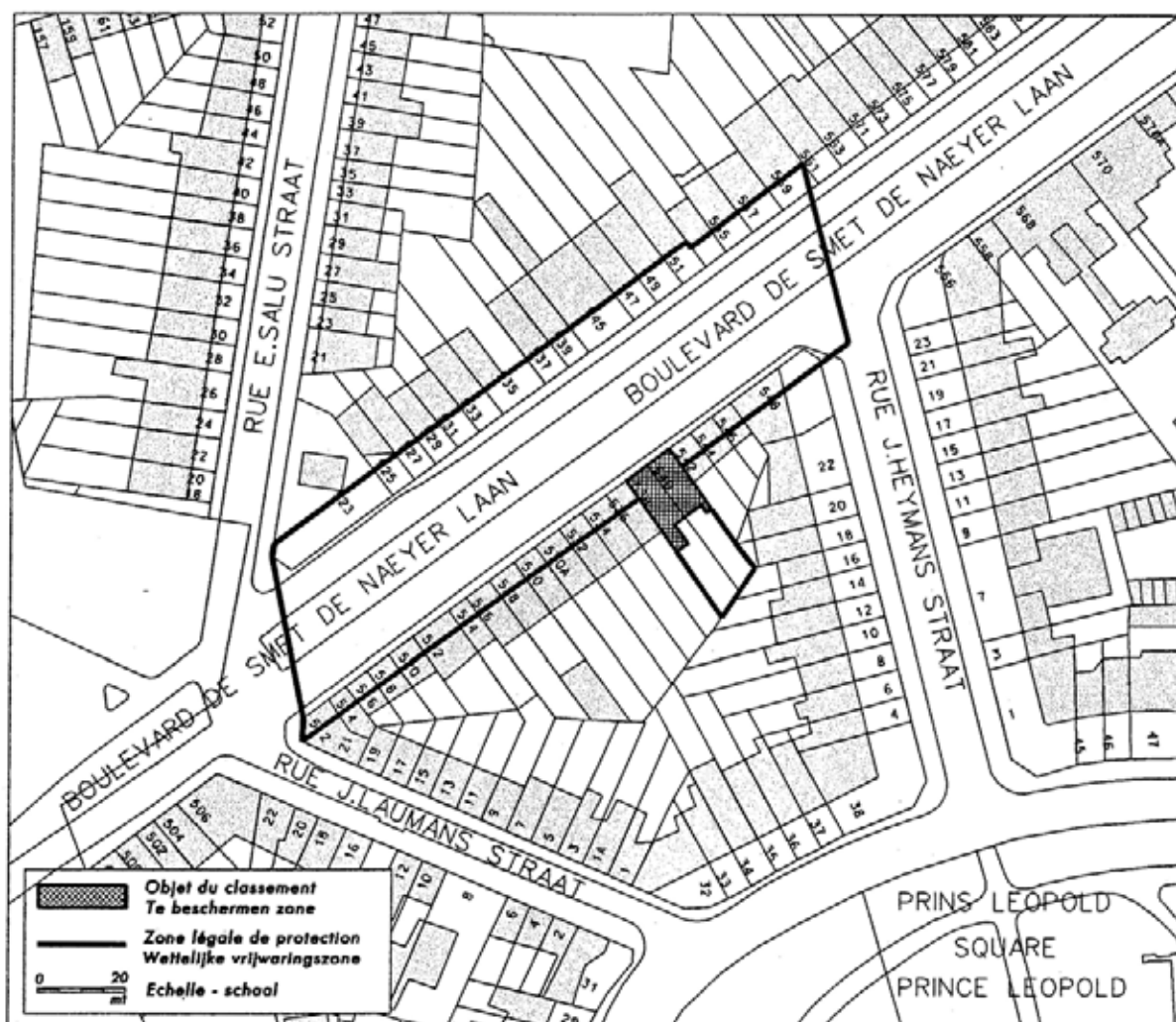

ANNEXE II A L'ARRETE DU
GOUVERNEMENT DE LA REGION DE
BRUXELLES-CAPITALE ENTAMANT LA
PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME
ENSEMBLE DE CERTAINES PARTIES DES
IMMEUBLES SIS BOULEVARD DE SMET
DE NAYER 538, 540 A BRUXELLES

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE
REGERING HOUDENDE INSTELLING
VAN DE PROCEDURE TOT
BESCHERMING ALS GEHEEL VAN
BEPAALEN DELEN VAN DE GEBOUWEN
GELEGEN DE SMET DE NAYERLAAN 538,
540 TE BRUSSEL

DELIMITATION DE L'ENSEMBLE ET
DE LA ZONE DE PROTECTION

AFBAKENING VAN HET GEHEEL EN
VAN DE VRIJWARINGSZONE

Vu pour être annexé à l'arrêté du

20-06-2002

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 20-06-2002

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de
Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de
l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de
la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke
Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke
Ordening, Monumenten en Landschappen,
Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

François-Xavier de DONNEA
François-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale,
chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments
et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en
Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Copie certifiée conforme

09-07-2002

Willem DRAPS

Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAREBON

KANSELARIJ

